PSEB 12th Sample Paper 2026 - Political Science Question Paper

Time Allowed :3 Hours	**Maximum Marks :**80	**Total Questions :**5

General Instructions

Read the following instructions very carefully and strictly follow them:

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ 5 ਭਾਗਾਂ (ੳ, ਅ, ੲ, ਸ, ਹ) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
2. ਭਾਗ-ੳ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ 10 ਉਪਭਾਗ ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।
3. ਭਾਗ-ਅ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ 10 ਉਪਭਾਗ ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।
4. ਭਾਗ-ੲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ ਸਰੋਤ ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਉਪਭਾਗ ਹਨ। ਹਰ ਉਪਭਾਗ ਵਿੱਚ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।
5. ਭਾਗ-ਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ ਕੋਈ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 80-100 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ।
6. ਭਾਗ-ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5 ਵਿੱਚ 100% ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਵਾਲੇ 3 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 150-200 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ-ੳ

(ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

(i) ਹੇਠਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਨਹੀਂਹੈ:

(ੳ)ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਤੁਲਨਾਤਮਕਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਹੈ।
(ਅ)ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅੰਤਰ ਵਿਸ਼ਾ ਅਧਿਐਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ।
(ੲ)ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਖੋਜ ਹੈ।
(ਸ)ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੇਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

(ii) ਹੇਠਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋਅਤੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:
X: ਰਾਜਨੀਤਿਕਸਮਾਜੀਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸਮਾਜਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈਹੈ।
Y: ਰਾਜਨੀਤੀਸਮਾਜੀਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਰਾਜਨੀਤੀਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈਹੈ।

(ੳ) X ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ Y ਗਲਤਹੈ।
(ਅ) X ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ Y ਸਹੀਹੈ।
(ੲ) X ਅਤੇ Y ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ।
(ਸ) X ਅਤੇ Y ਦੋਵੇਂ ਗਲਤ ਹਨ।

(iii) ਹੇਠਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹੜਾ ਜੋੜ ਗਲਤ ਹੈ:

ਦਲ ਯ੍ਰਟਾਲੀ	ਦੇਸ਼
ੳ ਇੱਰ ਦਲ ਯ੍ਰਟਾਲੀ	ਚੀਨ
ਅ ਦੋ ਦਲ ਯ੍ਰਟਾਲੀ	ਇੰਗਲੈਂਡ
ੲ ਘਹੁ ਦਲ ਯ੍ਰਟਾਲੀ	ਭਾਰਤ
ਸ ਰਾਜਤੰਤਰ	ਰੂਸ

(iv) ਹੇਠਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਰਥਨ ਦੀਯਛਾਣ ਰਰੋ:

(ੳ)ਨੌਰਰਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਰਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
(ਅ)ਨੌਰਰਸ਼ਾਹੀ ਨਿਰਪੱਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
(ੲ)ਨੌਰਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਸ਼ਚਿਤਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
(ਸ)ਨੌਰਰਸ਼ਾਹੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਰਰਦੀਹੈ।

(v) ਜਾਣਰਾਰੀਨੂੰ ਯਿਆਨ ਨਾਲ ਯੜ੍ਹੋਤੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:

1. ਦਾਸਰੈਪੀਟਲ	(i) ਰਾਰਲ ਮਾਰਰਸ
2. ਰਾਜਨੀਤੀਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ	(ii) ਗ੍ਰਾਹਮਵਾਲਸ
3. ਯ੍ਰਸ਼ਾਸਨਦੀ ਯ੍ਰਰਿਰਿਆ	(iii) ਆਰਥਰਘੈਂਟਲੇ
4. ਯ੍ਰਸ਼ਾਸਨਤੇ ਦੋ ਨਿਘੰਧ	(iv) ਜਾਨ ਲਾਰ

(vi) ਹੇਠਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹੜੀ ਸੰਸਦੀ ਸਰਰਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ:
(ੳ)ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਸਲੀ ਰਾਰਜ ਸਾਧਰਮੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
(ਅ)ਮੰਤਰੀ ਯ੍ਰੀਸ਼ਦ ਸਮੂਹਿਰ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇਰੰਮ ਰਰਦੀ ਹੈ।
(ੲ)ਰਾਰਜਪਾਲਿਰਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਰਾ ਸ਼ਰਤੀਆਂਵਿਚਰਾਰ ਰੋਈ ਸੰਘੰਧ ਨਹੀਂ।
(ਸ)ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਰਾ ਦਾ ਰਾਰਜਰਾਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(vii) ਹੇਠਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹੜੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀਏਰੀਰਰਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਹੈ:
(ੳ)ਸੁਚੇਤ ਨਾਗਰਿਰ
(ਅ)ਗਰੀਬੀ
(ੲ)ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਚਰਨ ਦੀ ਘਾਟ
(ਸ)ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ

(viii) ਹੇਠਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹੜਾ ਜੋੜ ਗਲਤ ਹੈ:

ਰਥਨ	ਵਿਦਵਾਨ
(ੳ)ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰੇਵਲ ਕਿਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮਗੋਂ ਇਹ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੈ।	ਘੀ ਆਰ ਅੰਘੇਡਕਰ
(ਅ)ਜਾਤੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗਾਜਨੀਤਿਰ ਦਲ ਹੈ।	ਜੈ ਪ੍ਰਰਾਸ਼ ਨਾਰਾਇਣ
(ੲ)ਜਾਤੀ ਮਭਾਜਿਰ ਵਰਗ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਰਠੋਰ ਰੂਪ ਹੈ।	ਡੀ ਡੀ ਘਾਮੂ
(ਮ)ਸੰਪ੍ਰਦਾਇਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਰ ਮਭੂਹ ਦੇ ਸੌੜੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਰੋਣ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।	ਡੀ ਈ ਮਮਿੱਥ

(ix) ਹੇਠਲਿਖੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਰਾਲਰ੍ਰਮ ਦੱਸੋ:

(i) ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਸਾਮਵਾਦੀ ਚੀਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ (1950)

(ii) ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾ ਪਰਮਾਣੂ ਧਮਾਰਾ (1974)

(iii) ਅਮਰੀਰਾ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਪਰਮਾਣੂ ਸੰਧੀ ਰਰਨਾ (2008)

(iv) ਘਰਾਰ ਓਘਾਮਾ ਦੀ ਭਾਰਤ ਯਾਤਰਾ (2010/2015)

(ੳ) (ii) (iii) (i) (iv)

(ਅ) (iv) (i) (ii) (iii)

(ੲ) (i) (ii) (iii) (iv)

(ਸ) (iii) (iv) (i) (ii)

(x) ਸੰਯੁਰਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਸ਼ਤ੍ਰੀਰਰਨ ਆਯੋਗ ਦਾ ਗਠਨ ਰਦੋਂ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ?

(ੳ) 1952

(ਅ) 1954

(ੲ) 1956

(ਸ) 1958

ਭਾਗ-ਅ

2. ਹਰੇਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਰ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:

(i) ਵਾਯੂ ਭੁੱਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਰਿਸਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ?

(ii) ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਿਰ ਗੁਰੂ ਰੌਣ ਸੀ ?

(iii) ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਰਾਰ ਦਿਵਸ ਰਦੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(iv) ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਰਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਰਿੰਨੇ ਮੈਂਘਰ ਹਨ ?

(v) ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕੀ ਹੈ ?

(viii) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ -------- ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਹੀ/ਗਲਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ:

(ix) 61ਵੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੋਧ 1989 ਈ. ਵਿੱਚ ਹੋਈ।

(x) ਸੰਕਟ ਕਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਮੁਅੱਤਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।

ਭਾਗ-ੲ

3. (ੳ) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ:

(ੳ) ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਣਾਅ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਮਾਉਣ ਲਈ ਅਕਤੂਬਰ, 1947 ਵਿੱਚ ਸਸਤਰਧਾਰੀ ਕਬਾਇਲੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । ਪਰੰਤੂ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1947 ਨੂੰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀਆ ਫੌਜਾ ਭੇਜ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਘੁੱਸਪੈਠੀਆ ਨੂੰ ਪਿਛੇ ਧੱਕਣਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਖੇਤਰ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ । ਪਰੰਤੂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਯੁੱਧ ਬੰਦੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਪਰੰਤੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਲੱਗ-ਭੱਗ 1/3 ਭਾਗ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਆਜਾਦ ਕਸ਼ਮੀਰ' ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਕਬੂਜਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੁਆਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖੋਹਿਆ ਹੋਇਆ ਇਲਾਕਾ ਵਾਪਿਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਮੁੱਚੇ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਣਾਅ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

(i) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਮਾਉਣ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ?

(ii) ਭਾਰਤ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਇਲਾਕਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

(iii) ਭਾਰਤ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਕਿਵੇਂ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ?

(iv) ਰਸ਼ਭੀਰ ਦਾ ਰਿੰਨਾ ਭਾਗ ਥਾਰਿਮਤਾਨ ਦੇ ਰਘਜ਼ੇ ਹੇਠ ਰਹਿ ਗਿਆ ਮੀ ?

(v) ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਥਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਭੇਜ ਰੇ ਰੀ ਰੀਤਾ ?

(vi) ਥਾਰਿਮਤਾਨ ਦੇ ਰਘਜ਼ੇ ਹੇਠ ਰਹਿ ਗਏ ਰਸ਼ਭੀਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰੀ ਰਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(ਆ) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਥੈਰੇ ਦੇ ਆਯਾਰ 'ਤੇ ਥ੍ਰਮਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ:

(ਅ) ਬਾਰਵੀਂ ਕਲਾਸ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ। ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮਸੌਦਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ। ਸੁਰਜੀਤ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਅਸਥਾਈ ਸਦਨ ਬਾਰੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਨੇਹਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 73ਵੀਂ ਸੋਧ ਬਾਰੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ। ਹਰਿੰਦਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਤੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।ਕਮਲ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਥਾਈ ਸਦਨ ਬਾਰੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ।

(i) ਆਥਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਥੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਰਟ ਘਾਰੇ ਚਰਚਾ ਰਿਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਰੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ?

(ii) ਅਤੇ (vi) ਆਥਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਲੋਰ ਮਭਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਰਿਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਰੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ?

(iii) ਆਥਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਘੀ. ਆਰ. ਅੰਘੇਡਰਰ ਦੀ ਚਰਚਾ ਰਿਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਰੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ?

(iv) ਆਥਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਰਮਿਸ਼ਨ ਘਾਰੇ ਚਰਚਾ ਰਿਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਰੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ?

(v) ਰਿਹੜਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੰਸਦ ਦੇ ਉੱਚ ਮਦਨ ਘਾਰੇ ਘੋਲੇਗਾ ?

(vi) ਆਥਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਲੋਰ ਮਭਾ ਘਾਰੇ ਚਰਚਾ ਰਿਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਰੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ?

ਭਾਗ-ਸ

4. ਕੋਈ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 80-100 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:

(i) ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ ?

(ii) ਉਦਾਰਵਾਦ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੌਲਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

(iii) ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਅਹਿੰਸਾਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਸੀ ?

(iv) ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਲਿਖੋ ?

(v) ਭਰਤੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

(vi) ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ?

(vii) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

(viii) ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਬਣਤਰ ਲਿਖੋ। ਚੋਣ ਆਯੋਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

(ix) ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਗੁਟ ਨਿਰਪੇਖਤਾ ਦੇ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ ?

ਭਾਗ-ਹ

5. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 150-200 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ:

(i) ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਕੀ ਹੈ? ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

(ਜਾਂ)

ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਰਖੋ।

(ii) ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਬਾਲਗ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਇਸਦੇ ਪੱਖ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿਓ।

(ਜਾਂ)

ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਭਰਦੇ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

(iii) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲਾਂ ਲਈ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

(ਜਾਂ)

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਗੁਟ ਨਿਰਪੇਖਤਾ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।